

อาการซึมเศร้า วิตกกังวล และไร้อารมณ์ ในโรคพาร์กินสัน: ข้อเท็จจริงที่จำเป็น สำหรับผู้ป่วย

โรคพาร์กินสันมีผลกระทบต่อสภาวะทาง อารมณ์ได้หรือไม่ ?

ได้ โรคพาร์กินสันก่อให้เกิดอาการที่นอกเหนือจากการเคลื่อนไหวในหลายรูปแบบ โดยไม่มีความสัมพันธ์กับอาการทางการเคลื่อนไหว ปัญหาทางอารมณ์มีความสำคัญและพบได้บ่อย ในผู้ป่วยบางรายอาการดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตมากกว่าอาการทางการเคลื่อนไหว

อาการทางอารมณ์แบบใดที่พบได้บ่อยในผู้ ป่วยโรคพาร์กินสัน ?

อาการทางอารมณ์ในผู้ป่วยพาร์กินสันที่พบได้บ่อยที่สุด ได้แก่ อาการซึมเศร้า วิตกกังวล และไร้อารมณ์

- อาการซึมเศร้า คือ ภาวะที่มีอารมณ์เบื่อหน่าย เศร้า สิ้นหวัง บางครั้งอาจมีความรู้สึกว่างเปล่าหรือ รู้สึกผิด
- อาการวิตกกังวล คือ ความรู้สึกประหม่า กังวล เครียด และกระสับกระส่าย ผู้ป่วยที่มีอาการวิตกกังวลอาจประสบอาการหวาดกลัว ตื่นตระหนกอย่างฉับพลัน
- อาการไร้อารมณ์ คือ ขาดความสนใจ ไม่มีความกระตือรือร้น หรือขาดแรงจูงใจที่จะทำสิ่งใด ๆ หรือปฏิเสธสัมพันธ์กับผู้อื่น

อาการทางอารมณ์เกิดขึ้นได้เมื่อไหร่ ?

อาการทางอารมณ์สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการทางอารมณ์ตั้งแต่ก่อนเริ่มมีอาการทางการเคลื่อนไหว บางรายอาจเริ่มมีอาการภายหลังจากเป็นโรคพาร์กินสันได้หลายปี ผู้ป่วยบางรายอาจมีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์สัมพันธ์กับยาที่ใช้รักษาโรคพาร์กินสัน เช่น อาการวิตกกังวลมักเกิดขึ้นในช่วงที่ระดับยาต่ำ หรือระหว่างช่วงยาไม่ออกฤทธิ์

จะสามารถระบุได้อย่างไรว่าท่านมีอาการทาง อารมณ์ ?

อาการซึมเศร้าและวิตกกังวลมักทำให้ท่านรู้สึกหมดพลังและอ่อนเพลีย ไม่อยากอาหารและมีปัญหาด้านการนอน อย่างไรก็ตามอาการดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้เอง ดังนั้นหากมีอาการดังกล่าวอาจไม่ได้บอกว่าคุณกำลังมีอาการซึมเศร้าเสมอไป บางครั้งอาจทางอารมณ์อาจสังเกตได้ชัดจากคนในครอบครัวและเพื่อน เช่น มีความหวาดกลัวง่าย โมโหง่าย แยกตัวออกจากสังคม ไม่เข้าร่วมกิจกรรมกับครอบครัว

อาการทางอารมณ์สามารถวินิจฉัยได้ อย่างไร ?

ควรปรึกษาแพทย์ทันทีหากมีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ การนอน และความอยากอาหาร เพื่อการวินิจฉัยและเริ่มการรักษา แพทย์อาจจำเป็นต้องใช้ประวัติเพิ่มเติมว่าอาการดังกล่าวเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อใด ครอบคลุมชีวิตมากแค่ไหน มีอาการอื่น ๆ ร่วมด้วยหรือไม่ ความสัมพันธ์กับช่วงเวลาที่ได้รับประทานยา

หากท่านมีคู่สมรสหรือผู้ดูแล อาจช่วยในการให้ประวัติที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ พฤติกรรมและการนอนหลับของคุณที่เปลี่ยนแปลงไป

อาการทางอารมณ์เกิดขึ้นได้อย่างไร ?

โรคพาร์กินสันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสมองที่ควบคุมอารมณ์ และยังทำให้เกิดการลดลงของสารสื่อประสาท เช่น โดปามีน เซโรโทนิน และนอร์อะดรีนาลีน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ นอกจากนี้ความเจ็บป่วยและปัจจัยทางจิตสังคมยังอาจส่งผลกระทบต่ออาการดังกล่าว

อาการทางอารมณ์ในผู้ป่วยพาร์กินสัน สามารถรักษาได้อย่างไร ?

แนวทางการรักษาอาการทางอารมณ์ประกอบด้วย

- การรักษาด้วยยาต้านเศร้าและยาเพื่อลดความวิตกกังวล
- ยารักษาโรคพาร์กินสันที่ใช้รักษาอาการทางการเคลื่อนไหวอาจช่วยลดอาการซึมเศร้าและวิตกกังวลได้ โดยเฉพาะหากอาการนั้นเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของระดับยา
- การรักษาด้วยจิตบำบัด
- การจัดกิจกรรม การออกกำลังกาย และการเข้ากลุ่มอาจช่วยรักษาอาการไร้อารมณ์ได้
- นอนหลับให้เพียงพอและการได้รับการสนับสนุนทางสังคม หลีกเลี่ยงความเครียด

สรุป

- อาการซึมเศร้า วิตกกังวลและไร้อารมณ์เป็นอาการที่พบได้บ่อยในโรคพาร์กินสัน
- อาการดังกล่าวอาจเกิดได้ตั้งแต่ในระยะแรก หรือเกิดได้ตั้งแต่ก่อนเริ่มมีอาการทางการเคลื่อนไหว หรือเกิดในช่วงหลังของโรค
- ควรปรึกษาแพทย์หากเริ่มมีอาการดังกล่าว เนื่องจากเป็นอาการที่มีแนวทางการรักษาจำเพาะ
- การรักษาด้วยการใช้ยา จิตบำบัด และการให้การสนับสนุนทางสังคมเป็นแนวทางหลักในการรักษาอาการดังกล่าว